

Od Wydawcy	11
Wstęp	13
Autorzy tomu	18

CZĘŚĆ I. MOWA DZIECKA W WIEKU PRZEDSZKOLNYM I WCZESNOSZKOLNYM

ROZDZIAŁ 1

Małgorzata Waryszak

Rozwój sprawności artykulacyjnych	26
Development of articulation skills	
1.1. Wprowadzenie	26
1.2. Rozwój sprawności artykulacyjnych	30
1.3. Rozwijanie sprawności w zakresie artykulacji u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	39
1.4. Zakończenie	46

ROZDZIAŁ 2

Stanisław Milewski

Fonotaktyka i fonostatystyka w teorii i praktyce logopedycznej	48
Phonotactics and phonostatistics in speech therapy theory and practice	
2.1. Wprowadzenie	48
2.2. Badania fonostatystyczno-fonotaktyczne w Polsce	54
2.3. Aplikacyjny charakter wiedzy fonostatystyczno-fonotaktycznej	59
2.4. Zakończenie	86

ROZDZIAŁ 3

Dorota Lipiec, Izabela Więcek-Poborczyk

Nienormatywne dźwiękowe realizacje fonemów języka polskiego u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	88
Nonnormative realisations of Polish phonemes in preschool and early school-age children	
3.1. Wprowadzenie	88
3.2. Nienormatywne dźwiękowe realizacje fonemów	92
3.3. Logopedyczna ocena nienormatywnych realizacji fonemów	101
3.4. Zakończenie	119

ROZDZIAŁ 4*Marta Wysocka*

Rozwój sprawności prozodycznych	122
Development of prosodic skills	

4.1. Wprowadzenie	122
4.2. Wczesne kompetencje i sprawności prozodyczne	125
4.3. Percepcja prozodii w wieku przedszkolnym i szkolnym	128
4.4. Ekspresja prozodii w wieku przedszkolnym i szkolnym	133
4.5. Rozwijanie sprawności prozodycznych	136
4.6. Zakończenie	139

ROZDZIAŁ 5*Alina Maciejewska*

Sprawność leksykalno-semantyczna w rozwoju mowy	141
Lexical and semantic skills in speech development	

5.1. Wprowadzenie	141
5.2. Sprawność leksykalno-semantyczna – charakterystyka terminologiczna	143
5.3. Charakterystyka rozwoju sprawności leksykalno-semantycznej w badaniach nad rozwojem mowy dziecka	145
5.4. Interdyscyplinarność badań nad leksyką i semantyką w rozwoju mowy i języka	154
5.5. Modele rozwoju semantycznego	170
5.6. Semantyka w badaniach leksyki dzieci w wieku przedszkolnym	175
5.7. Rozwijanie sprawności leksykalno-semantycznej – propozycja	181
5.8. Zakończenie	184

ROZDZIAŁ 6*Ewa Muzyka-Furtak*

Rozwój sprawności słowotwórczych	188
Development of word-formation skills	

6.1. Wprowadzenie	188
6.2. Rozwój sprawności słowotwórczych w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	190
6.3. Rozwijanie sprawności słowotwórczej – exemplifikacja	204
6.4. Zakończenie	210

ROZDZIAŁ 7*Agnieszka Banaszkiewicz*

Rozwój sprawności fleksyjnych	212
Development of inflectional skills	

7.1. Wprowadzenie	212
7.2. Rozwój sprawności fleksyjnych w ontogenezie	214
7.3. Rozwój sprawności fleksyjnych w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	218

7.4. Rozwijanie sprawności fleksyjnych – egzemplifikacja	223
7.5. Zakończenie	236

ROZDZIAŁ 8

Malgorzata Święcicka

Sprawność syntaktyczna dzieci w wieku przedszkolnym. Studium statystyczne	238
Syntactic skills of preschool children. Statistical study	

8.1. Wprowadzenie	238
8.2. Opis statystyczny	242
8.3. Uwagi końcowe	254

ROZDZIAŁ 9

Lukasz Maj

Rozwój sprawności dialogowych	257
Dialogue skills development	

9.1. Wprowadzenie	257
9.2. Rozwój sprawności dialogowych w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	260
9.3. Rozwijanie sprawności w zakresie dialogu – egzemplifikacja	276
9.4. Zakończenie	283

ROZDZIAŁ 10

Monika Kozera-Wierzchoś

Rozwój sprawności narracyjnych	286
Development of narrative skills	

10.1. Wprowadzenie	286
10.2. Narracja i jej struktura	286
10.3. Rozwój sprawności narracyjnej u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	298
10.4. Rozwijanie sprawności narracyjnych – egzemplifikacja	303
10.5. Zakończenie	305

ROZDZIAŁ 11

Jagoda Cieszyńska-Rożek

Rozwój mowy w warunkach bilingwizmu	307
Language development in bilingual children	

11.1. Wprowadzenie	307
11.2. Jak dziecko uczy się mowy?	308
11.3. Hierarchiczność i linearność nabywania języka	311
11.4. Dwujęzyczność – spojrzenie dymensjonalne.	314
11.5. Stymulacja rozwoju mowy dzieci bilingwalnych	321
11.6. Zakończenie	326

**CZĘŚĆ II. NAJCZĘSTSZE ZABURZENIA MOWY U DZIECI W WIEKU
PRZEDSZKOLNYM I WCZESNOSZKOLNYM.
UWARUNKOWANIA – SYMPTOMY – TYPOLOGIE ZJAWISK**

ROZDZIAŁ 12*Danuta Emiluta-Roza, Dorota Lipiec*

Zaburzenia artykulacji – przyczyny, symptomatologia, klasyfikacje 330

Articulation disorders – causes, symptomatology, classifications

- 12.1. Wprowadzenie 330
- 12.2. Uściślenia terminologiczne 331
- 12.3. Uwarunkowania i orientacyjne normy prawidłowego rozwoju artykulacji 334
- 12.4. Zaburzenia artykulacji a dyslalia (różne interpretacje terminu „dyslalia”) 338
- 12.5. Klasyfikacje zaburzeń artykulacyjnych 350
- 12.6. Wskazówki do diagnozowania logopedycznego w przypadkach dyslalii 353
- 12.7. Zakończenie 362

ROZDZIAŁ 13*Tomasz Woźniak*

Niepłynność mówienia – przyczyny, symptomatologia, klasyfikacje 364

Speech disfluency – causes, symptomatology, classifications

- 13.1. Wprowadzenie 364
- 13.2. Ustalenia terminologiczne i definicyjne 368
- 13.3. Etiologia zaburzeń płynności mówienia 377
- 13.4. Symptomatologia zaburzeń płynności mowy w wieku
przedszkolnym i wczesnoszkolnym. 382
- 13.5. Dziecko z zaburzeniami płynności mowy w przedszkolu
i na etapie edukacji wczesnoszkolnej. 384
- 13.6. Zakończenie 388

ROZDZIAŁ 14*Ewa Czaplewska*

Zaburzenia rozwoju językowego – klasyfikacje, przyczyny 390

Language development disorders – classifications and causes

- 14.1. Zaburzenia nabywania języka ojczystego 390
- 14.2. Zaburzenie rozwoju językowego w klasyfikacjach międzynarodowych. 392
- 14.3. Zaburzenia rozwoju językowego w literaturze przedmiotu. 397
- 14.4. Przyczyny zaburzenia rozwoju językowego 401
- 14.5. Trudności w zakresie funkcjonowania poznawczego u dzieci
z zaburzeniem rozwoju językowego 405
- 14.6. Zakończenie 406

Bibliografia 409

Indeks 463

Spis rycin 471

Spis tabel 472